

Vztáhová perspektíva inkluzívneho prístupu

doc. PhDr. Michal Čerešník, PhD.

7.11.2019 Bratislava

Najprv trochu metaforicky

Predstava o rodine

© Petra Bajcurová (2017)

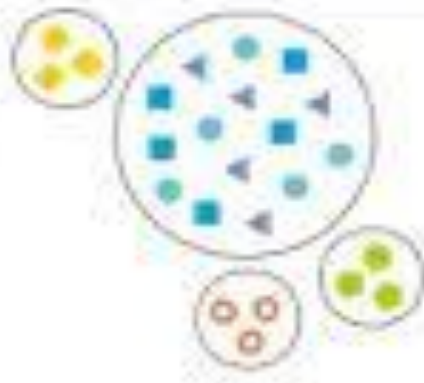
© The Croods (22.3.2013)

Predstava o rodine a inklúzia

exklúzia

segregácia

integrácia

inklúzia

Psychologické hodnoty

podnety v adekvátnom množstve

zmysluplnosť sveta

vzťahová blízkosť a citová rezonancia

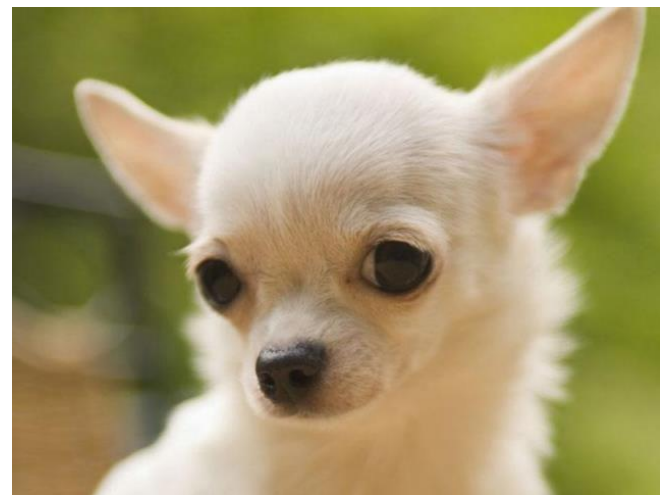
minulosť - budúcnosť

orientácia v sebe

Keď rodičia chýbajú ...

Wilson: Film Cast Away (7.12.2000)

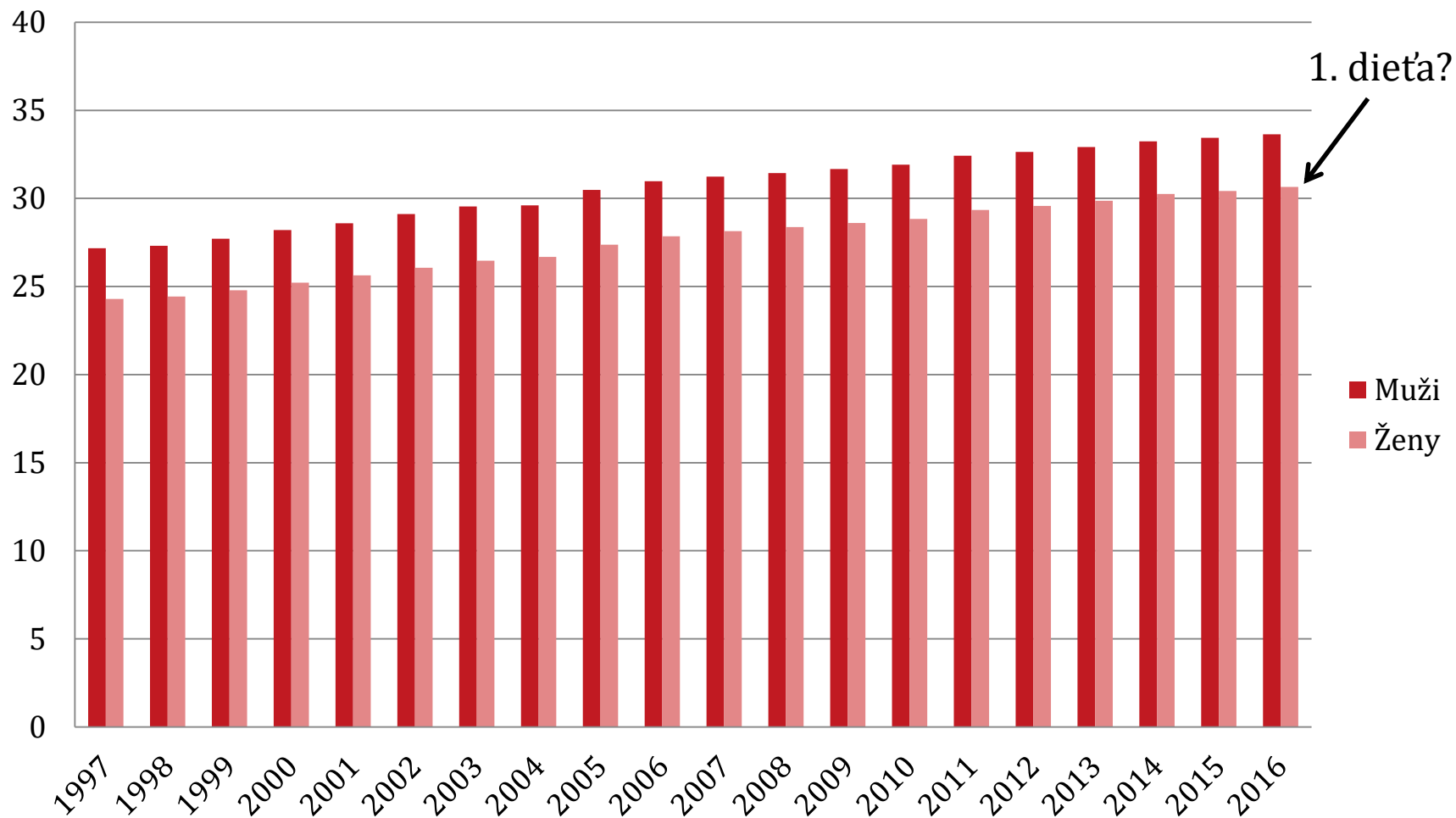
ABC News (15.4.2015): Nebraska Siblings Relive Childhood in Hoarding House

Ako je to v našich rodinách?

Sú inkluzívne?

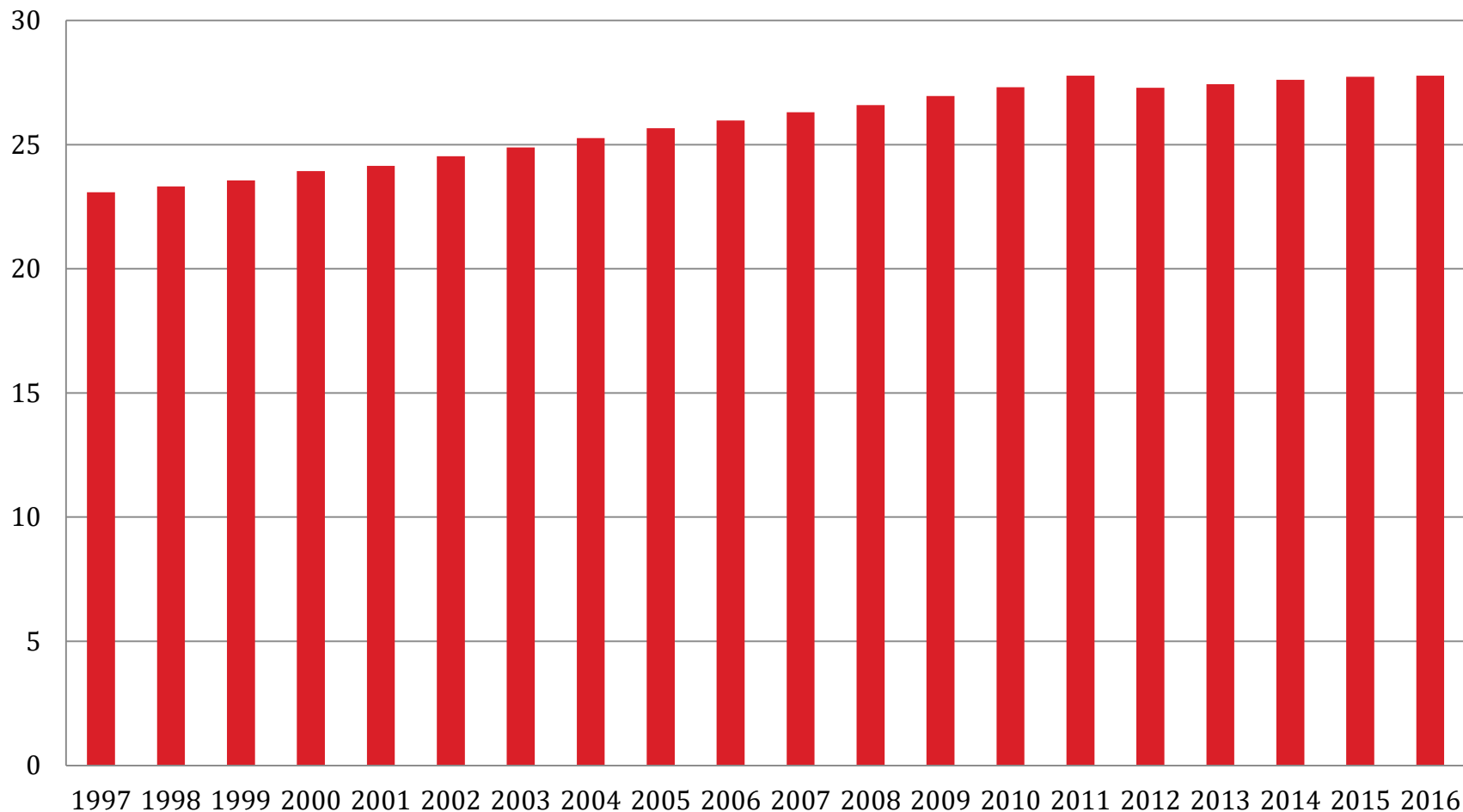
Vek pri vstupe do manželstva

Priemerný vek pri vstupe do manželstva

Vek prvorodičky

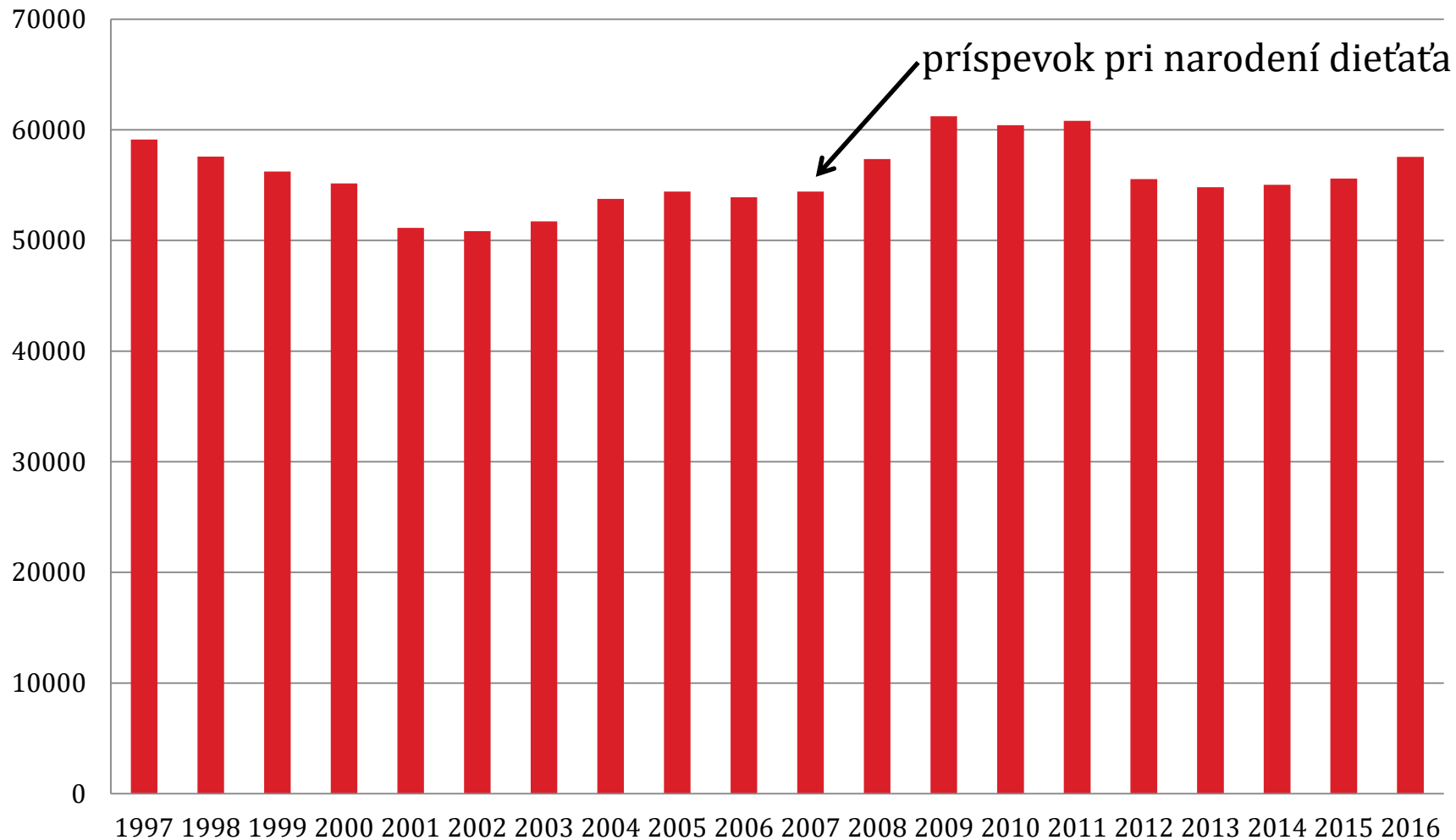
Priemerný vek prvorodičky

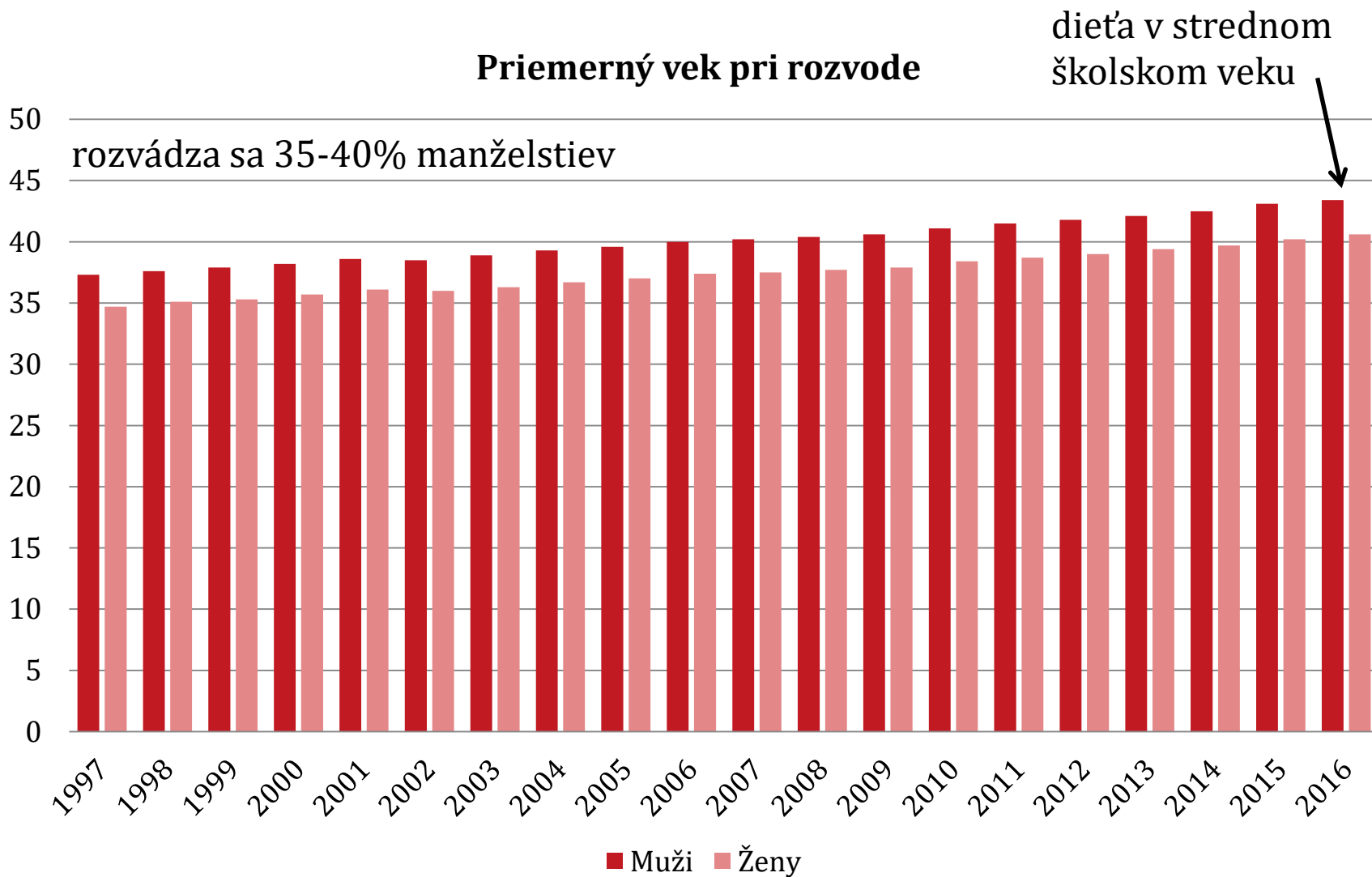
Narodené deti

priemerný počet detí v rodine: 1,5
ideálne: 3

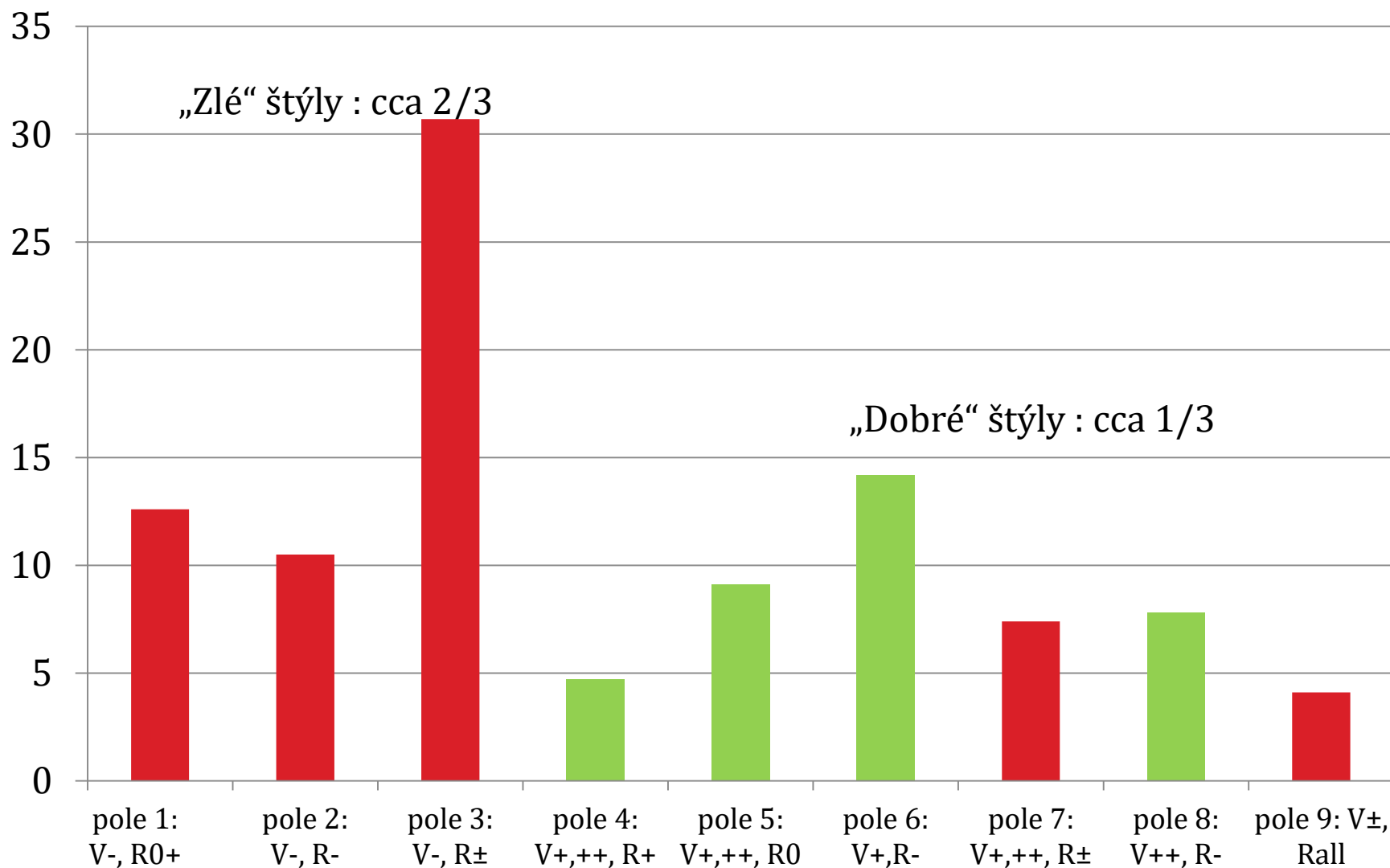
Počet narodených detí

Vek pri rozvode

Výchovné štýly (%)

Zhrnutie 1 – o rodine

- zmeny vo vnímaní výchovného štýlu
 - častý záporný vzťah k dieťaťu
 - slabé alebo rozporné riadenie
- zvyšujúci sa vek vstupu do manželstva
- zvyšujúci sa vek prvorodičiek
- nízky počet detí v rodine
- vysoká rozvodovosť
- rozvody v senzitívnych fázach vývinu dieťaťa

Potenciál pre produkciu

NEAKCEPTUJÚCEHO správanie

RIZIKOVÉHO správania

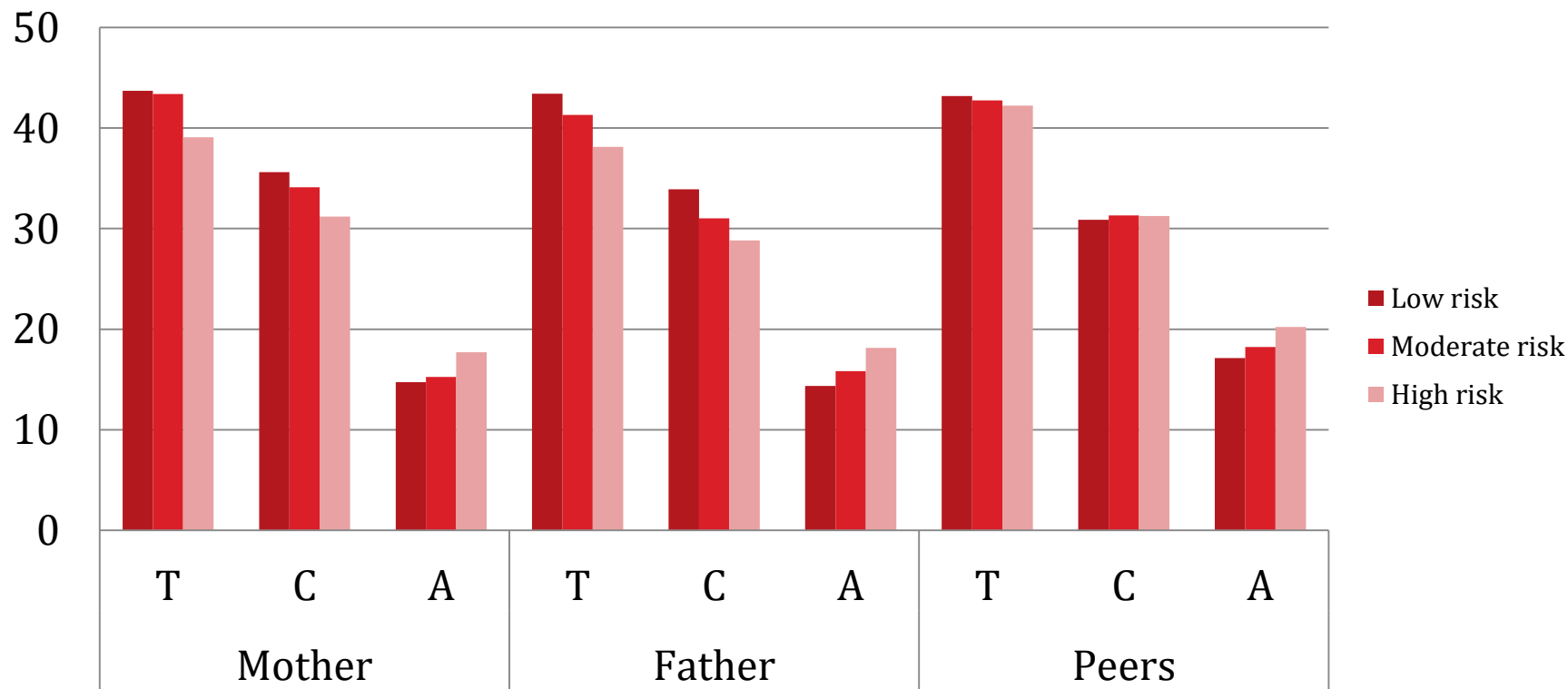
NON-INKLUZÍVNE nastavenie

Rizikové správanie

Rizikové správanie a pripútanie

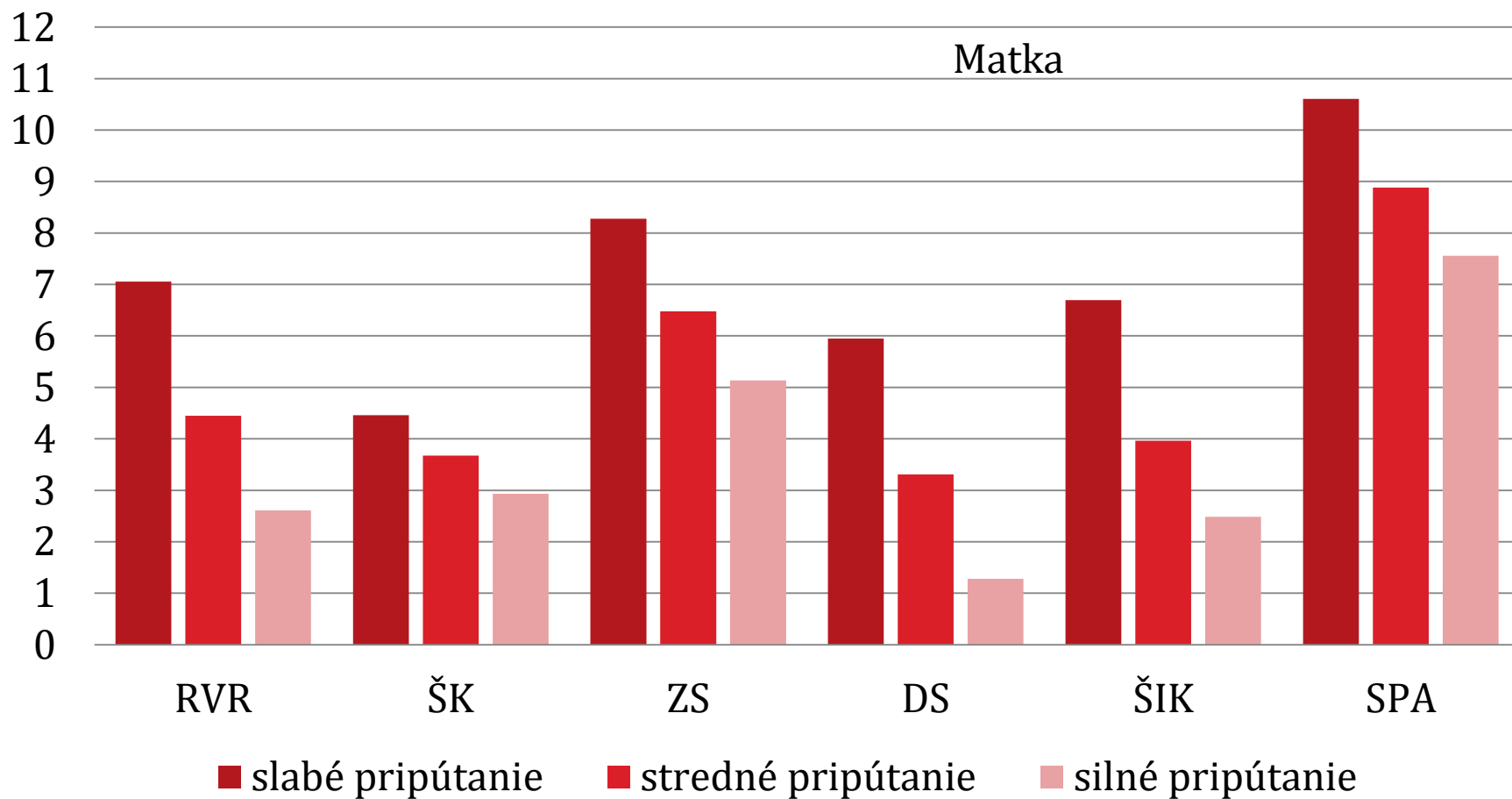

T = trust = dôvera

C = communication = komunikácia

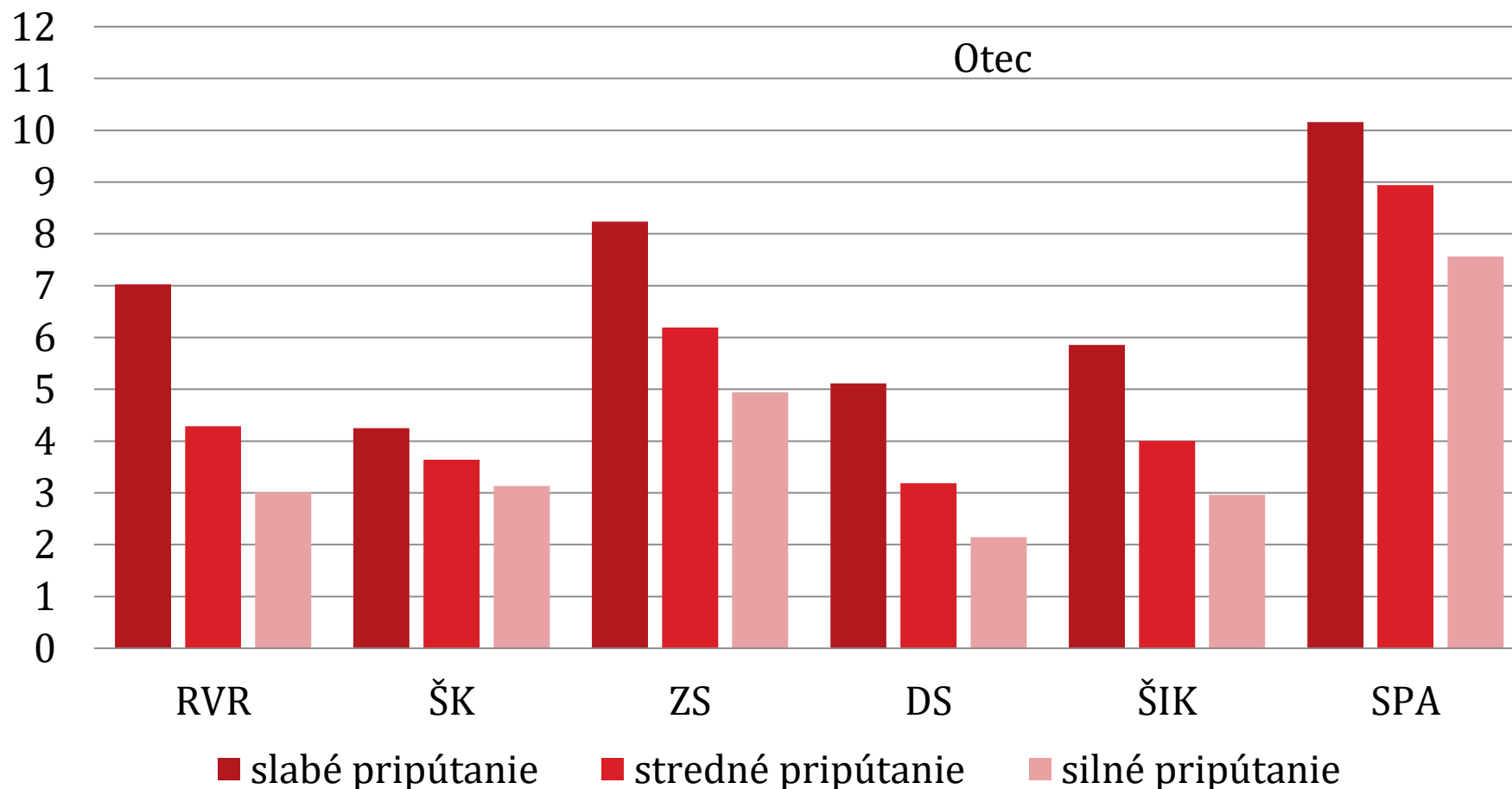
A = alienation = odcudzenie

Rizikové správanie a pripútanie

RVR = rodinné vzťahy a rituály, ŠK = škola a kamarátstva, ZS = závislostné správanie, DS = delikventné správanie, ŠIK = šikanovanie, SPA = stravovacie a pohybové aktivity

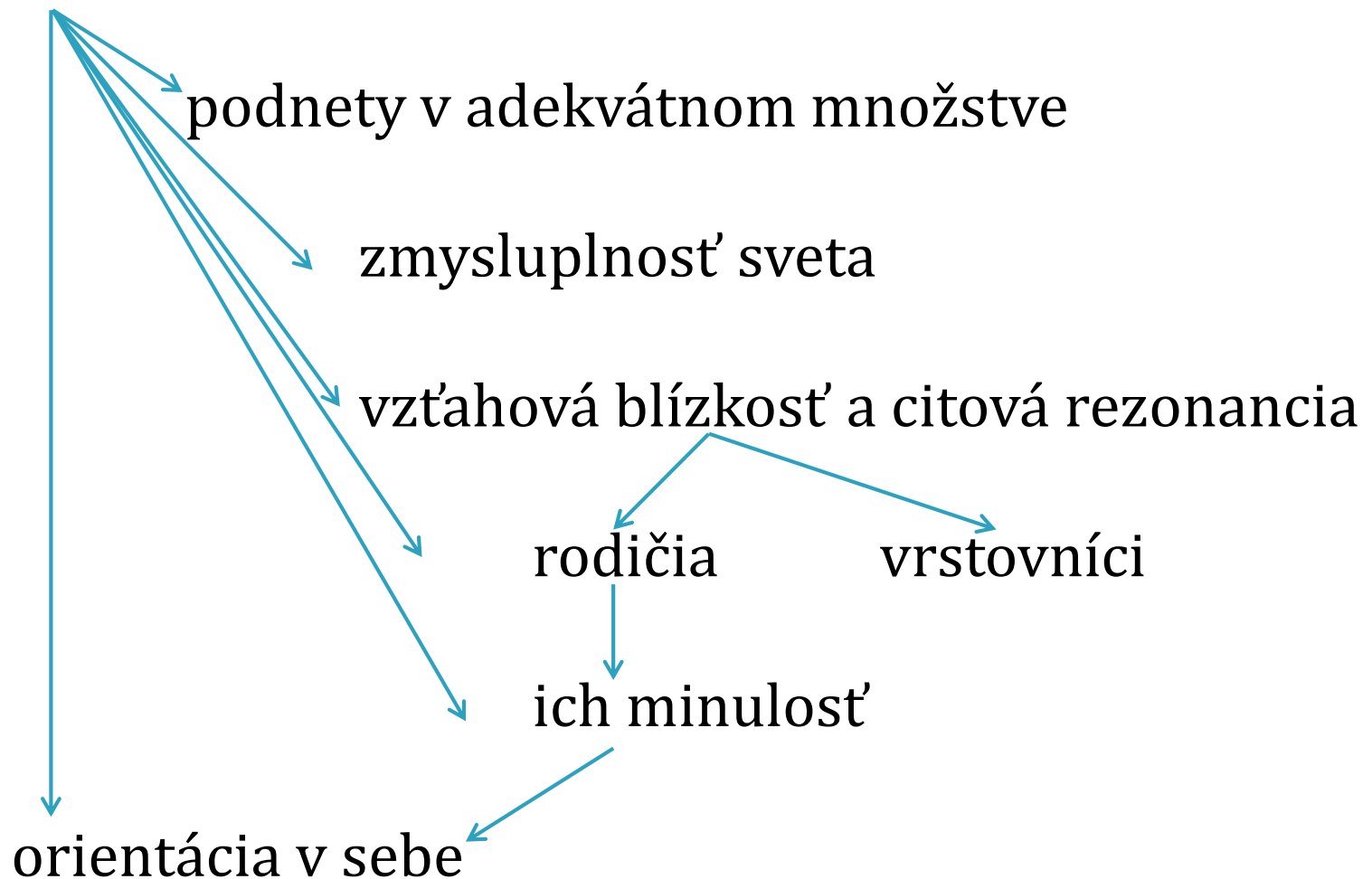
Rizikové správanie a pripútanie

RVR = rodinné vzťahy a rituály, ŠK = škola a kamarátstva, ZS = závislostné správanie, DS = delikventné správanie, ŠIK = šikanovanie, SPA = stravovacie a pohybové aktivity

Príčiny?

- chýbanie

Subdeprivačný syndróm

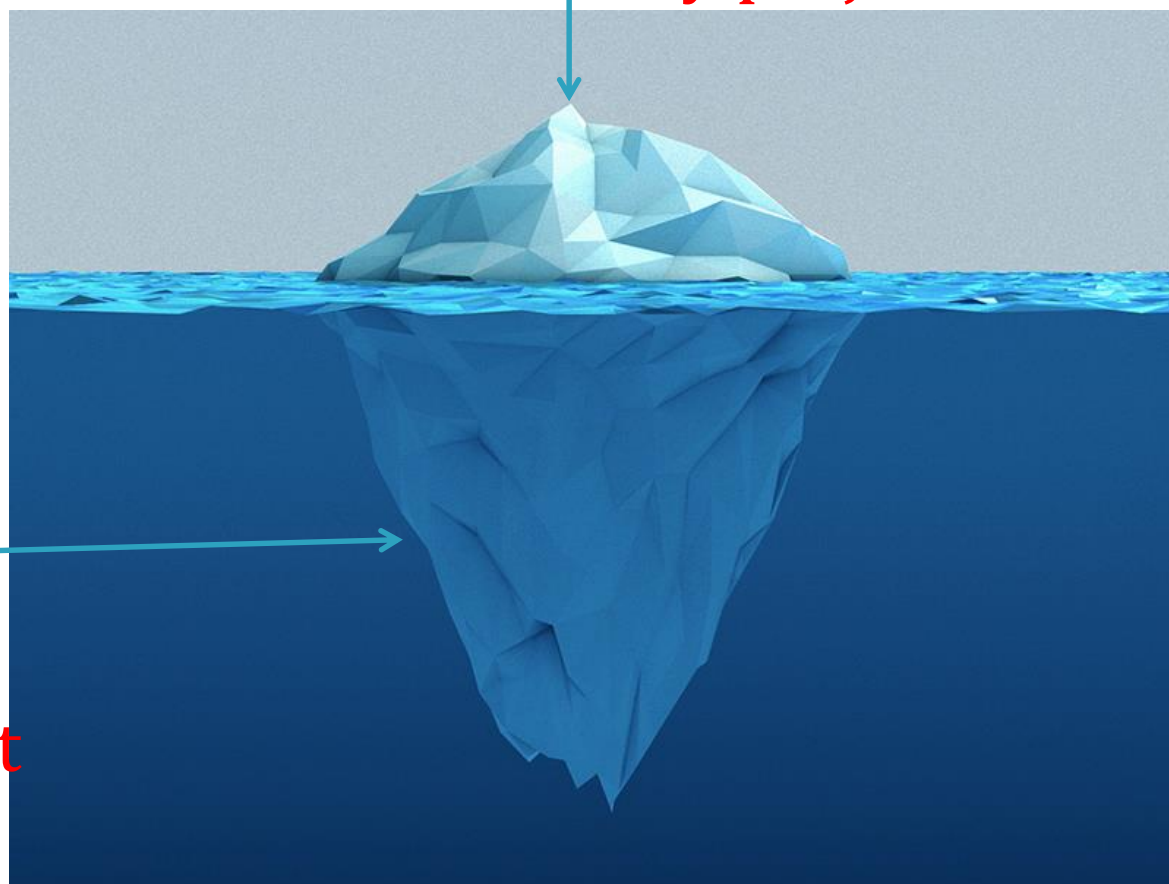
rizikové správanie

chýbanie v rodine

non-inkluzívny prejav

subdeprivácia

sociálny diskomfort

Zhrnutie 2 – o výchove

Dieťa potrebuje :

- milujúcich rodičov (caregivers)
- rozvíjajúce vzťahy s rovesníkmi - priateľstvá
- exekutívne funkcie
- prosociálne zameranie
- úprimnosť a ozajstnosť

Potom existuje vysoká pravdepodobnosť produkcie

AKCEPTUJÚCEHO správania ↓

NERIZIKOVÉHO správania ↓

INKLUZÍVNEHO nastavenia ↓

Inkluzívny prístup v rodine

Preto dieťa vychovávame, aby:

- poznalo samé seba
- verilo v najlepšie
- počítalo s najhorším
- chcelo sa učiť
- občas nerobilo nič
- malo čisté a jasné úmysly a komunikáciu
- oceňovalo vzťahy
- videlo potenciál protikladov
- bolo vdáčné, za to, kým je a čo má

*Psychológia výchovy
pre VŠETKÝCH dospelých*

Implikácie pre výchovné poradenstvo a prevenciu

- Hodnotový rámec:
 - pro-rodinná orientácia v zmysle psychologického rodičovstva
 - nepodmienená láska
- Vzťahový rámec:
 - koncept bazálnej dôvery-nedôvery
 - komunikačné vzorce a stratégie
- Diagnostický rámec:
 - rastové poňatie
- Poradenský/intervenčný rámec:
 - osobná zodpovednosť a osobná moc
 - konzultačné spojenectvo
- Rámec prevencie
 - vyváženosť individuálnych a komunitných cieľov
 - nešpecifická prevencia a podpora zdravých osobnostných vlastností a sociálnych vzorcov

Ďakujem za pozornosť.